

ISMERTETÉS

Marosán Melinda

Ünnepi tanulmánykötet Kiss György 70. születésnapjára

A Pécsi Tudományegyetemen és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen is hagyomány, hogy a kar kiemelkedő oktatóit ünnepi tanulmányi kötettel köszöntik születésnapjuk alkalmából. Ilyen apropóból született meg a Wolters Kluwer Hungary gondozásában 2023-ban Kiss György professzor úr 70. születésnapjára összeállított ünnepi tanulmánykötet,¹ ugyanis professzor úr 2023. április 27. napján töltötte be a 70. életévét.

A kötet a “Clara pacta, boni amici” alcímet kapta, mely a “Tiszta egyezés, jó barátság” jelentéssel bír, utalva arra, hogy a tanulmányokat jegyző kollegák azok a jó barátok, akik pofesszor úr életét végig kísérik.

Kiss György Árpád professzor és akadémikus jogi diplomát 1977-ben szerzett a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 1987-ben megszerezte a tudományok kandidátusa címet, majd 1996-ban habilitált. A Magyar Tudományos doktora címet 2008-ban szerezte meg. Professzori életpályának egyik jelentős elismeréseként 2016-ban a Magyar Tudományos Akadémia Akadémikusok Gyűlése az MTA levelező, majd 2022-ben az MTA rendes tagjává választotta.

Professzor úr főbb kutatási területei a magánjog és a munkajog intézményi kapcsolata, a munkajogviszony tartalma egyoldalú alakításának lehetőségei és korlátai, az alapjogok érvényesülése a munkajogban, valamint a közszolgálati jog egysége és differenciáltsága. Munkajogi tevékenysége mellett számos közszolgálati tárgyú munka szerkesztője és szerzője. Munkásságát széles körben ismerik mind az országon belül, mind külföldön is. Több, mint 200 tudományos közlemény szerzője, szerkesztője. Angol és magyar nyelven is publikál.

A tanulmánykötet a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karának) támogatásával jelent meg.

Az átadó ünnepségre a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen a Ludovika Főépület Széchenyi Dísztermében került sor 2023. április 27. napján. Az eseményt Auer Ádám moderálta, aki az NKE ÁNTK egyetemi docense volt. Kiss György professzort az NKE rektora, az NKE ÁNTK dékánja és a PTE ÁJTK dékánja mellett Bankó Zoltán, a PTE ÁJTK habilitált egyetemi docense, Hazafi Zoltán, az NKE ÁNTK tanszékvezető egyetemi docense habilitált egyetemi docense és Auer Ádám köszöntötte az eseményen. Az kötetet Auer Ádám, Bankó Zoltán, Békési Gábor, Berke Gyula, Hazafi Zoltán és Ludányi Dávid szerkesztette.

¹ Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer.

A kötet mintegy hatvanöt, tematikájában munkajogi vonatkozású tanulmányt tartalmaz hatszázkilencvenkilenc oldalon keresztül. Számos neves szaktekintély, munkatárs, barát, tanítvány tiszteleg a professzor úr munkája előtt az írásával. Valamennyi szerző a saját kutatási területe, tudományterülete és a munkajog kapcsolatával összefüggésben jelenik meg a könyvben. Több tanulmány témájában kapcsolódik professzor úr kutatási területeihez.

A tanulmányok között magyar, angol és német nyelvű értekezések is találhatók. Angol nyelvű értekezések között nemzetközileg ismert és elismert professzorok is megjelennek, így például Petr Hurka, Francis Kessler, Monika Schlachter, Bernd Waas. Számos tanulmány üdvözlő hozzászólást is tartalmaz, melyet Kiss György professzor úrnak címeztek a szerzők.

Terjedelmi okokból természetesen nem lehetséges valamennyi tanulmány ismertetése jelen könyvismertető keretén belül, így pusztán néhány értékes gondolatot emelek ki.

Cséffán József Kúriai bíró kifejti² “A közszolgálati jogviták elbírálásával kapcsolatos aktuális kérdések” című tanulmányában, hogy ez a tanulmánykötet lehetőség arra, hogy a joggyakorlat és a jogelmélet számára fontos eljárásjogi kérdés áttekintésre, illetve az ezekre adott illetve adható válaszok ismertetésre, elemzésre kerüljenek. Véleményem szerint az ilyen tanulmánykötetek előnye, hogy az egyes tanulmány területekhez kötődő többféle jelenleg aktuális írás jelenik meg eljárásjogi, anyagi jogi, jogtörténeti területeket boncolgatva.

Andrássy György “Az emberi jogok terület szerinti tagolódása és a munkához való jog”, Göndör Éva “Férfiak a munkajogban az egyenlő bánásmód elvének tükrében”, című írása, Horváth Attila a “Munkához való jog”, valamint a Patyi András “A tisztességes ügyintézéshez való alkotmányos alapjog néhány kérdése” című tanulmánya az alapjogok, emberi jogok és a munkajog kapcsolatával foglalkozik.

Közszolgálati joggal kapcsolatos témával foglalkozik a már említett Cséffán József, Fábrián Adrián “A közszolgálat kérdései - Magyarai nyomán”, Hazafi Zoltán “Az önálló közszolgálati jog megítélésének fejlődési korszakoként”, Ludányi Dávid “Munkajog vagy közigazgatási jog? Közszolgálati jog”, valamint Mélypataki Gábor, Rácz Zoltán és Tóth Hilda “A közszolgálati szabályzat helye és szerepe a magyar közszolgálatban” című tanulmánya.

Szakács Dóra az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Karának PhD – hallgatója által írt “A munkahelyi stressz jelensége - testi és lelki egészség munkavégzés közben” című tanulmány³ kiemeli, hogy az Európai Unió egyre több alkalommal foglalkozik a munkahelyi pszichoszociális kockázatokkal. Ismerteti a munkahelyi stressz jelentését, a stressz orvostudományi megközelítését. Bemutatja a munkahelyi stresszmodelleket, így a Robert Karasek követelmény kontroll modelljét és Johannes-Siegrist erőfeszítés- jutalom- egyenlőtlenség modelljét is. Emellett a

² Cséffán J.: A közszolgálati jogviták elbírálásával kapcsolatos aktuális kérdések. In Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer, 68–83.

³ Szakács D.: A munkahelyi stressz jelentősége – testi és lelki egészség munkavégzés közben. In Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer, 620–629.

munkahelyen fellelhető stresszorok - a stressz kiváltói - közül a leglényegesebbeket ismertette. Ismertetésre kerültek továbbá röviden a stressz fizikai és lelki hatásai, valamint a foglalkozási megbetegedés lehetősége.

A személyiségvédelem és a munkajog kapcsolatáról ír Krajecz Laura “A személyiségvédelem intézményének kialakulása és fejlődése a magyar munkajogban” címmel. A téma aktualitását adja, hogy a legutóbbi magyar magánjogi rekodifikáció egyes jogintézmények vonatkozásában összehangolta a polgári jog és a munkajog szabályait. A munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény már kifejezett utalásokat tartalmaz a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. IV. törvényre és a lehető legkisebb mértékben korlátozza a felek autonómiáját, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény pedig még több kapcsolódási pontot mutat, így mára már a személyiségi jogok védelmére a munkajogviszonyra vonatkozóan is a polgári jog szabályai az irányadók. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését a férfiak szemszögéből Göndör Éva “Férfiak a munkajogban az egyenlő bánásmód elvének tükrében” című tanulmányában⁴ vizsgálja, az ünnepeltre tekintettel, aki az egyenlő bánásmód kutatása kapcsán jelentős eredményeket ért el. Az eddig megszokott női szemszögből történő diszkrimináció vizsgálata helyett kifejezetten a férfiakra hátrányos rendelkezéseket elemzi, tehát azt, hogy a nemi alapú hátrányos megkülönböztetés megvalósulhat -e egyes munkajogi rendelkezések érvényesülése kapcsán.

Kifejezetten munkajogi vonatkozású Bankó Zoltán, Békési Gábor “A távmunkára létrejött munkaviszony és a lekapcsoláshoz való jog a magyar munkajogban” című tanulmánya⁵. A szerzők Kiss György professzor úrhoz címezve kiemelték egyik témaválasztási okként, hogy professzor úrról bizonyosan állítható, hogy az elmúlt mintegy 45 év tudományos munkáját lekapcsolódás nélkül, teljes elhivatottsággal, a nap minden percét kihasználva végezte.

Kiss György professzor úr egyik fő kutatási témájához kapcsolódva jelenik meg Kun Attila “Érvényesülési és kikényszerítési deficitek a magyar munkajogban: problématerkép és egyes megoldási alternatívák”⁶ címmel. Előadja, hogy “a magyar munkajogban is igen nyilvánvaló, hogy a munkavállalói pozíció igen gyakorta nem - vagy csak deficitesen - foglalja magában az alanyi jog érvényesítésének lehetőségét.” Három területet megjelöl, amely mentén megoldást lehetne keresni az érvényesíthetetlen avagy súlyos érvényesíthetőségi deficittel terhelt munkajogi szabályos jobb érvényesíthetőségének biztosítására.

⁴ Göndör É.: Férfiak a munkajogban az egyenlő bánásmód elvének tükrében. In Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer, 147–155.

⁵ Bankó Z. – Békési G.: A távmunkára létrejött munkajogviszony és a lekapcsolódáshoz való jog a magyar munkajogban. In Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer, 42 – 50.

⁶ Kun A.: Érvényesülési és kikényszerítési deficitek a magyar munkajogban: problématerkép és egyes megoldási alternatívák. In Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer, 394–406.

Fenyvesi Csaba „Jogi kari mosolyogtatók” című írásának⁷ előszavában kifejti, hogy professzor úr markáns karakterű és nem utolsó sorban színes, finom humorral teli egyéniség, így a tanulmánykötetből sem hiányozhat egy kis humor, vidámság. Ezt közvetíti néhány jogi kari csemegével, amit jogi kari felvételi dolgozatokból, a folyosókon, vizsgákon elhangzottakból és professzorok bölcselleteiből gyűjtött össze. A vidámságokkal reméli a szerző, hogy ezzel is szolgálja a „hetvenkedő” további lelki egészségét, nem lankadó optimizmusát és vidámságát.

Tanulmánykötetben a könyv vége felé, de nem utolsó sorban Vékás Lajos „Gondolatok a munkaszerződés és a magánjog” viszonyáról⁸ címmel tulajdonképpen professzor úr tudományos munkásságának egyik vezérfonalát a munkaszerződés és a magánjog viszonyának vizsgálatáról ír. Hangsúlyozza, hogy professzor úr a munkaszerződést vissza akarja vezetni az anyajoghoz és amennyire csak lehet a magánjogból kívánja megújítani, mivel alapja a magánautonómiából táplálkozó szerződés.

A megjelent tanulmányok ismertetését a végtelenségig lehetne folytatni, minden tanulmány értéket hordoz saját témájában és a kötetben történő megjelenésével igyekeznek nagyrabecsülésüket kifejezni a szerzők Professzor és Akadémikus úr magas színvonalú munkássága előtt.

„Kiss György professzor úr tartalmas és szép eredményeket hozó tudományos és tanári életutat tudhat maga mögött. Egyetemi tanárként minden tekintetben maradandót alkotott. Munkái, írásai, tudása példaértékűek, pedagógusi hozzáállása és teljesítménye egyedülálló” így méltatta Prof. Dr. Patyi András az ünnepeltet még a 65. születésnapjára készült ünnepi kötet átadásakor.

⁷ Fenyvesi Cs.: Jogi kari mosolyogtatók. In Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer, 112–122.

⁸ Vékás L.: Gondolatok a munkaszerződés és a magánjog viszonyáról. In Auer Á. – Bankó Z. – Békési G. – Berke Gy. – Hazafi Z. – Ludányi D. (szerk.): Ünnepi kötet Kiss György 70. születésnapjára. Clara pacta, boni amici. Budapest, 2023, Wolters Kluwer, 676–682.